

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2014 M. RUGSĖJO 17 D. NUTARIMO NR. 968 „DĖL UŽSIENIEČIŲ REGISTRO REORGANIZAVIMO IR UŽSIENIEČIŲ REGISTRO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (toliau – Projektas) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2000 M. GRUODŽIO 15 D. NUTARIMO NR. 1458 „DĖL KONKREČIŲ VALSTYBĖS RINKLIAVOS DYDŽIŲ SĄRAŠO IR VALSTYBĖS RINKLIAVOS MOKĖJIMO IR GRAŽINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (toliau – Rinkliavų projektas) (toliau kartu – Nutarimų projektai) (TAP-22-1299) (22-6170(2), (TAP-22-1300) (22-9238(2))

Nr.

Vilnius

Įvertinę Nutarimų projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. *Bendra pastaba.* Nutarimų projektais įgyvendinamas Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1, 2, 142 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo X-1 skyriumi įstatymas (toliau – Nutarimų projektais įgyvendinamas Įstatymas) įsigaliojo 2021 m. sausio 1 d. bei atsižvelgdami į Nutarimų projektų svarstymo ir priėmimo Vyriausybėje datą, siūlome atsisakyti Nutarimų projektų įsigaliojimo datos, t. y., 2022 m. rugpjūčio 1 d.: atsisakant Rinkliavų projekto 2 punkto ir tikslinant Rinkliavų projekto numeraciją (vienas punktas nenumeruojamas), o Projekte atsisakant 2.1 papunkčio. Taip pat atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 (toliau – Rekomendacijos), 155 punktą, kai Projektu pildant Užsieniečių registro nuostatus (toliau – Nuostatai) iš eilės einančiais punktais (papunkčiais) šiuos pildymus apjungti į vieną Projekto punktą (pvz., pildant Nuostatus 22.10 ir 22.11 papunkčiais, 31¹, 31² ir 31³ punktais, 34¹ ir 34² punktais, 51.7 ir 51.8 papunkčiais).

2. Įgyvendinant Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 142 straipsnio 1 dalį, kurioje nustatyta, kad Užsieniečių registro (toliau – Registras) objektai yra asmenys, kurių duomenys tvarkomi Registre: 1) užsieniečiai, kurių teisinė padėtis Lietuvos Respublikoje nustatoma pagal šį ir kitus Lietuvos Respublikos įstatymus, Europos Sąjungos teisės aktus ir tarptautines sutartis; 2) e. rezidentai; 3) kiti užsieniečiai, nenurodyti šios dalies 1 ir 2 punktuose, turintys ekonominių ir (arba) socialinių interesų, ir (arba) prievolių Lietuvos

Respublikoje ir Projekto 1.2 papunktyje keičiamų Nuostatų 19 punkte, kuriame nustatyti Registro objektai, išskirtos 3 atskiros užsieniečių grupės, todėl neaišku, kodėl siūlomu teisiniu reguliavimu e. rezidento ir užsieniečio, turinčio ekonominių ir (arba) socialinių interesų, ir (arba) prievolių Lietuvos Respublikoje duomenys priskirti tik prie specialiųjų užsieniečių duomenų, o apie jų bendrųjų duomenų tvarkymą nenustatyta. Tik iš kitų Projektu keičiamų Nuostatų punktų galima suprasti, kad tvarkomi ir šių grupių bendrieji duomenys (pvz., Nuostatų 33.3 papunktis). Siūlome dar kartą įvertinti šiuo aspektu siūlomą teisinį reguliavimą ir pvz., šių naujai įrašomų Registro objektų duomenis dėstyti, kaip ir kituose Nuostatų 22 punkto papunkčiuose (nurodant, kad tai kiti duomenys, *susiję* su e. rezidentu ar užsieniečiu, turinčiu ekonominių ir (arba) socialinių interesų, ir (arba) prievolių Lietuvos Respublikoje (atitinkamai tikslinant Nuostatų 22.10, 22.11, 31¹, 31² ir esant poreikiui ir kitus punktus) ar pasirenkant kitą aiškesnę teisės normų dėstymą.

3. Projekto 1.9 papunkčiu pildomų Nuostatų 31³ punkto pirmojoje pastraipoje vietoj formuluotės „33¹ punkte papunktyje“ siūlome rašyti „33¹ punkte“, o atsižvelgiant į 33¹ punkto pirmąją pastraipą, Nuostatų 31³.1 papunktyje siūlome atsisakyti perteklinių žodžių „nurodyto Nuostatų 33¹ punkte“ ir įsivestas trumpinys „(toliau – registro ar valstybės informacinės sistemos tvarkytojas)“, manome, kad nėra tinkamas, nes jame neatskleistas šio tvarkytojo sąvokos turinys, o tik duota nuoroda į Nuostatų 33¹ punktą.

4. Nuostatų 20 punkte nustatyta, kad Registre tvarkomi Nuostatų 21 punkte nurodyti bendrieji užsieniečių duomenys ir Nuostatų 22 punkte nurodyti specialieji užsieniečių duomenys. Nuostatų 22 punkte nurodyti duomenys apima Nuostatų 23-31² punktuose nurodytus duomenis (žr. Projekto 1.5 ir 1.6 papunkčiais keičiamus atitinkamai Nuostatų 22.10 ir 22.11 papunkčius), todėl duomenys nustatyti Nuostatų 31³ nepatenka nei į vieną iš šių duomenų kategorijų. Siūlome tikslinti.

5. Siūlome suvienodinti vartojamas sąvokas, pvz., vietoj sąvokų „bendrieji duomenys“, „specialieji duomenys“ (Nuostatų 50¹ punktas) siūlome vartoti atitinkamai sąvokas „bendrieji *užsieniečių* duomenys“, „specialieji *užsieniečių* duomenys“.

6. Nutarimų projektais įgyvendinamo Įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „registrų ir valstybės informacinių sistemų tvarkytojai, kurie tvarko duomenis apie užsieniečius, neįregistruotus Lietuvos Respublikos gyventojų registre ir Užsieniečių registre, siekiant užtikrinti vienodą visų užsieniečių tapatumo nustatymą ir patvirtinimą, išvengti užsieniečių registravimo dubliavimo, ne visų ar perteklinių, netikslių ar klaidingų duomenų tvarkymo, per 6 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo perduoda šiuos duomenis Užsieniečių registrui“, taigi pagal šią nuostatą tai turėjo būti atlikta iki 2021 m. liepos 1 d. Projekto 2.2 papunktyje siūloma nustatyta, kad „šiuo nutarimu keičiamų Užsieniečių registro nuostatų 33¹ punkte nurodyti registrų ir valstybės

informacinių sistemų tvarkytojai iki šio nutarimo įsigaliojimo dienos registre ar valstybės informacinėje sistemoje pradėtų tvarkyti Užsieniečių registro nuostatų 33.4 papunktyje nurodytus duomenis apie užsieniečius, neįregistruotus Užsieniečių registre, Užsieniečių registrui perduoda iki 2023 m. rugpjūčio 1 d.“ Neaiškus siūlomos Projekto nuostatos santykis su minėta įstatymine norma. Siūlome tikslinti arba pagrįsti siūlomą teisinį reguliavimą.

7. Nuostatus siūlome tikslinti ir kitais teisės technikos aspektais (pvz., nuorodos į „įstatymą „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ rašymą (žodis „Įstatymas“ rašytinas didžiąja raide arba siūlome įsivesti Įstatymo trumpinį); nuorodų į kitus Nuostatų punktus (papunkčius) rašymą (pvz., Nuostatų 70 punkte į Nuostatų 22.1-22.2, 27.22-27.23 papunkčius (rašytina per kablelį) ir kita.

8. Siekiant *teisėkūros ekonomiškumo principo įgyvendinimo ir Vyriausybės priimamų teisės aktų skaičiaus mažinimo* siūlome:

1) nutarimą dėstyti nauja redakcija (keičiant nutarimo pavadinimą, atsisakant neaktualių nutarimo 1, 3-5 punktų nuostatų ir atsižvelgiant į tai, kad jei bus atsisakyta Registro reorganizavimo nuostatų – tikslinti nutarimo preambulėje duodamą nuorodą į Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 20 straipsnio 1 dalį (turėtų būti šio įstatymo 18 straipsnio 2 dalis). Taip pat atsižvelgiant į kitas šio punkto pastabas siūlome įvertinti, ar Nuostatai neturėtų būti dėstomi nauja redakcija;

2) apjungti su kitu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 17 d. nutarimo Nr. 968 „Dėl Užsieniečių registro reorganizavimo ir Užsieniečių registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektu (TAIS Nr. 22-10027), kuris parengtas įgyvendinant to paties Įstatymo, tik kitus pakeitimus, kurie jau įsigalioję ir kurio derinimo su suinteresuotomis institucijomis terminas pasibaigęs (liepos 15 d.);

3) siūlome įvertinti, ar Projektas neturėtų būti papildytas ir kitais Nuostatų pakeitimais, susijusiais su kitais Įstatymo pakeitimais, kurių įsigaliojimas nėra atidėtas pakankamam laikui, kad būtų įmanoma įgyvendinti ne skubos tvarka (pvz., įgyvendinant 2022 m. birželio 30 d. Įstatymo redakciją Nr. XIV-1277);

4) Nuostatus keisti teisės technikos aspektais atsižvelgiant į Rekomendacijų nuostatas, pvz., atsižvelgiant į Rekomendacijų 76 punktą, siūlome papildyti Projektą Nuostatų keitimais, kuriais būtų atsisakyta arba tikslinamos Nuostatuose vartojamos nieko nepasakančios formuluotės „teisės aktų nustatyta (tvarka)“, „Lietuvos Respublikos įstatymų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka“ ir pan. (pvz., Nuostatų 15 punktas, 21.20, 35.1, papunkčiai, 47, 82, 95 ir kiti punktai), laikantis nuoseklumo principo – kur įmanoma suvienodinti duodamas nuorodas į

nurodytus teisės aktus, nes vienur nurodytos teisės aktų konkrečios struktūrinės dalys (pvz., Nuostatų 12, 13, 16 punktai), o kitur – tik nuorodos į teisės aktus (pvz., Nuostatų 10, 11 punktais);

5) atsižvelgus į šioje pastaboje pateiktus aspektus, prieš Projektą teikiant Vyriausybei, jis turėtų būti suderintas pakartotinai su suinteresuotomis institucijomis.

Taip pat atsižvelgdami į tai, kad Projekto 1.17-1.21 papunkčiuose keičiamuose Nuostatuose siūlomi nustatyti Registro duomenų saugojimo terminai, Projektą siūlome suderinti su Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba.

Dėl susijusių aspektų:

Apkreiptinas dėmesys, kad Nutarimų projektais įgyvendinamas Įstatymas jau buvo įgyvendintas keičiant tą patį Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimą Nr. 1458 „Dėl Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo ir Valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“ (priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. gruodžio 23 d. nutarimas Nr. 1455 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. 1458 „Dėl Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo ir valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“). Tokia teisėkūra yra ydinga, nes nepagrįstai didina Vyriausybės priimamų teisės aktų skaičių, o ir įstatymų įgyvendinimas vyksta gerokai vėliau nei įstatymo leidėjas buvo numatęs. Atsižvelgdami į tai, ateityje rengiant Įstatymo pakeitimus, siūlome įsigaliojimo terminus nustatyti įvertinant visas aplinkybes ir galimybes, ar tikrai bus spėta įgyvendinti nustatytu laiku ir tinkamai.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Aida Gritienė